

อาเซียน:กับยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก การเชื่อมมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก

ปิติ ศรีแสงนาม เรื่อง

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน กรมประชาสัมพันธ์

ช่วงกลางเดือนมิถุนายนของทุกปีจะมีเวทีการประชุมทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่น่าสนใจมากที่สุดหนึ่งเวทีเกิดขึ้น โดยเป็นการประชุมที่ระดับผู้นำประเทศ และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยเฉพาะในมิติด้านความมั่นคง ไปแสดงวิสัยทัศน์และพบปะพูดคุยกัน เวทีนั้นคือ IISS Asia Security Summit ซึ่งจัดโดยสถาบันวิจัย International Institute for Strategic Studies (IISS) ซึ่งตั้งอยู่ ณ ประเทศสิงคโปร์ และเนื่องจากการประชุมนี้ซึ่งจัดมาต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ปี 2002 จะจัดขึ้นที่โรงแรม Shangri-La ดังนั้นเราจึงนิยมเรียกชื่อการประชุมนี้ว่า Shangri-La Dialogue (SLD)

ในระยะ 1-2 ปีที่ผ่านมา SLD กลายเป็นเวทีที่ผู้นำหรือรัฐมนตรีด้านความมั่นคงจาก 28 ประเทศในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกมาพบกันและแสดงวิสัยทัศน์ในเรื่อง ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก อาจด้วยความที่สถานที่จัดงาน คือ ประเทศสิงคโปร์ตั้งอยู่ในจุดกึ่งกลางของช่องแคบมะละกาที่เป็นรอยต่อระหว่าง 2 มหาสมุทร นั่นคือ มหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกด้วย

มหาอำนาจระดับ Super Power ที่เรามักจะจับตามองกันในภูมิภาคนี้ ก็ได้แก่ แนนอน จีนซึ่งน่าจะมีนโยบายที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดในการเชื่อมโยงอินโด-แปซิฟิก ผ่านอภิมหาโครงการความริเริ่มแถบและเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ซึ่งปัจจุบันจากการประชุม BRI Forum ครั้งที่ 2 เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา มีผู้นำและตัวแทนจากองค์การระหว่างประเทศกว่า 152 ประเทศและหน่วยงานเข้าร่วมประชุม เกิดโครงการระดับทวิภาคีภายใต้ BRI แล้ว 283 โครงการ

ขอบเขตของ BRI ไม่ใช่เพียงแค่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแล้ว หากแต่ขยายขอบเขตออกไปทุกมิติ ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้าน

1. การสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยง (Boosting Infrastructure Connectivity)
2. ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Promoting Sustainable Development)
3. ความร่วมมือด้านอื่นๆ ที่สามารถปฏิบัติได้และได้รับการร้องขอจากประเทศคู่เจรจาของจีน (Strengthening Practical Cooperation)
4. ความเชื่อมโยงประชาชน (Advancing People-to-People Exchanges)

BRI กลายเป็นแพลตฟอร์มที่ทั้งโลกจับตามอง และจีนเองก็หวังผลกับโครงการนี้อย่างยิ่งที่จะให้เป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจจีนให้เกิดการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แม้จะไม่ใช่ในอัตราที่สูงเกินกว่าร้อยละ 10 อย่างที่เคยเป็นมาในอดีต แต่อย่างน้อยก็ขอให้สามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่องท่ามกลางภาวะสงครามการค้า ซึ่ง BRI เองก็ตอบโต้กับสิ่งที่ทุกประเทศกำลังต้องการนั่นคือ เงินทุนและการพัฒนาด้านความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ หลากมิติ โดยจีนมองว่า BRI จะทำให้ทั้งโลกเกิด ‘ประชาคมที่มีอนาคตร่วมกันสำหรับมวลมนุษย’ (community with a shared future for mankind, 人類命運共同體)

อีกหนึ่งมหาอำนาจระดับเดียวกันที่ในระยะหลังเริ่มสูญเสียอำนาจและความสามารถในการจัดระเบียบโลก นั่นคือ สหรัฐอเมริกา ที่มีผู้นำที่เปลี่ยนท่าทีจากนโยบายเสรีนิยมไปสู่ นโยบายชาตินิยม สหรัฐอเมริกาโดยกระทรวงกลาโหมก็ถือโอกาสนี้ในการเผยแพร่ ‘รายงานยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก’ (Indo-Pacific Strategy Report) ภายใต้หัวข้อ ‘Preparedness, Partnerships, and Promoting a Networked Region’ ในรายงานฉบับนี้ สหรัฐเน้นย้ำจุดยืนที่ประธานาธิบดี Trump กล่าวไว้ในงานประชุม APEC ครั้งที่ประชุม ณ ประเทศเวียดนาม ในปี 2017 ที่ว่า สหรัฐจะสนับสนุนแนวคิด ‘อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง’ (Free and Open Indo-Pacific: FOIP)

ในรายงานของกระทรวงกลาโหมที่เผยแพร่ในวันที่ 1 มิถุนายนที่ผ่านมา ก็ได้นำเอาวิสัยทัศน์ FOIP นี้มาขยายต่อเป็นหลักการ 4

1. การฟื้นอำนาจอธิปไตยและความเป็นอิสระของทุกประเทศ
2. การระงับข้อพิพาทอย่างสันติ
3. การค้าเสรี ยุติธรรมและต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน (Reciprocal) บนพื้นฐานของการลงทุนที่เปิดกว้าง ภายใต้ข้อตกลงที่โปร่งใส และการเชื่อมโยง

4. ยึดมั่นในกฎและปฏิญฐาน (แบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ) ที่ยอมรับในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะในประเด็นเสรีภาพในการเดินเรือและการบิน

หลักการทั้ง 4 ออกมาก็เพื่อสร้างดุลอำนาจและปิดล้อมการขยายอิทธิพลของจีนผ่าน BRI โดยเน้นหลักการที่มีจะกลายเป็นข้อครหาของ BRI เสมอๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสภาพบังคับที่ประเทศใหญ่บังคับเอากับประเทศเล็ก กรณีพิพาทในเรื่องน่านน้ำในพื้นที่ต่างๆ และการไม่เคารพอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของประเทศอื่นๆ ที่อยู่ใต้อิทธิพลโครงการ BRI โดยในส่วนสรุปของรายงานฉบับนี้ สหรัฐเรียกสถานการณ์ในภูมิภาคนี้ว่า Great Power Competition

ในรายงานฉบับดังกล่าวสหรัฐก็มีการกำหนดประเทศเป้าหมายด้วยว่าประเทศที่สหรัฐให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินยุทธศาสตร์ FOIP คือประเทศในกลุ่มไต้หวัน

โดยสหรัฐจำแนกพันธมิตรออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มประเทศที่ต้องให้ความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ฟิลิปปินส์ และประเทศไทย
2. กลุ่มที่ต้องกระชับความสัมพันธ์ ได้แก่ สิงคโปร์ ไต้หวัน นิวซีแลนด์ มองโกเลีย (อย่าลืมว่าทรัพยากร Rare Earth ที่นี่สมบูรณ์มาก)
3. กลุ่มที่ต้องสร้างและขยายความร่วมมือในมหาสมุทรอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ อินเดีย ศรีลังกา มัลดีฟ บังกลาเทศ เนปาล เวียดนาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย
4. กลุ่มที่สหรัฐต้องเข้าไปร่วมวางพื้นฐานความสัมพันธ์ ได้แก่ บรูไน สเปน.ลาว และกัมพูชา โดยพันธมิตรของสหรัฐในการเข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับอินโด-แปซิฟิก คือ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และแคนาดา

สำหรับมหาอำนาจระดับกลาง แน่นอนว่า อินเดีย ซึ่งเปรียบเสมือนพี่ใหญ่ในหมู่เจ้าของบ้านทางฝั่งมหาสมุทรอินเดีย นายกรัฐมนตรีเนเรนดรา โมดิ ก็เคยใช้เวที Shangri-La Dialogue ในการปาฐกถาเรื่องอินโด-แปซิฟิกมาแล้วในปี 2018 โดยอินเดียพิจารณาว่า ยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องสำหรับภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก คือ 'เสรีภาพ เปิดกว้าง เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรือง โดยไม่ทอดทิ้งใครไว้เบื้องหลัง' (Free, Open, Prosperous and Inclusive Indo-Pacific Region) นายกรัฐมนตรีโมดิเรียกร้องให้ทุกประเทศในประชาคมอินโด-แปซิฟิกต้องมีความมุ่งมั่นร่วมกัน (common commitment) บนพื้นฐานของค่านิยมและหลักการในการสนับสนุนให้ภูมิภาคนี้เป็นภูมิภาคที่มีธรรมาภิบาลมีหลักเกณฑ์และ

หลักการการปฏิบัติที่เป็นสากล และยังกล่าวด้วยว่าในไม่ช้า ‘นโยบายปฏิสัมพันธ์กับตะวันออก’ (Act East Policy) ของประเทศอินเดียจะพัฒนาต่อไปจนกลายเป็นนโยบายใหม่ ‘ปฏิสัมพันธ์กับอินโด-แปซิฟิก’ (Act Indo-Pacific)

และในความเป็นจริง ประเทศที่เริ่มต้นใช้คำว่า อินโด-แปซิฟิก ก็คือ อินเดียนั่นเอง คนที่เริ่มต้นใช้คำนี้ ตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1980 คือ Gurpreet s. Khurana อดีตผู้อำนวยการของ National Marine Foundation (สถาบันวิจัยด้านนโยบายความมั่นคงทางทะเลของอินเดีย ผู้อำนวยการของสถาบันคือ อดีตแม่ทัพเรือที่คุมกองทัพเรือทั้งหมดของประเทศที่เกษียณอายุราชการ) Khurana ใช้คำนี้เพราะมองเห็นว่าตลอดทศวรรษ 1970-1980 สหรัฐพยายามสร้างมิตรประเทศ โดยเฉพาะจีน เพื่อปิดล้อมจำกัดเขตการขยายอิทธิพลของโซเวียต และทำสำเร็จโดยยุทธศาสตร์เชื่อมโยง เอเชีย-แปซิฟิก ดังนั้น คำตามสำคัญของ Khurana ก็คือ แล้วในอนาคตเมื่อจีนกลายเป็นมหาอำนาจ สหรัฐจะปิดล้อมจำกัดเขตการขยายอิทธิพลของจีน อินเดียก็น่าจะต้องคิดถึงยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก

และอีกหนึ่งมหาอำนาจระดับกลางที่มีบทบาทในฐานะนักลงทุนและเจ้าของห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก นั่นคือ ญี่ปุ่น ซึ่งไม่ใช่ประเทศที่เราจะมองข้ามไปได้ อย่างลิมว่าจนถึงปี 2017 ญี่ปุ่นลงทุนในอาเซียนรวมกันไปแล้วมากกว่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ และในจำนวนนี้ญี่ปุ่นลงทุนมากที่สุดในประเทศไทยถึงร้อยละ 31.36 ของเงินลงทุนทั้งหมด ในขณะที่อันดับที่ 2 คือการลงทุนในสิงคโปร์ที่ร้อยละ 30

มิถุนายน 2019 ที่ผ่านมา กระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่นเองก็มีการออกรายงาน ‘Toward Free and Open Indo-Pacific’ สังเกตนะคริมน่า ญี่ปุ่นตั้งชื่อรายงานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ Free and Open Indo-Pacific (FOIP) ของสหรัฐ และในหลายๆ วาระเมื่อเราสอบถามความคิดเห็นกับนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเอเชียตะวันออกศึกษา พวกเขาก็มักจะมองว่า ในหลายวาระตลอดประวัติศาสตร์ตั้งแต่ทศวรรษ 1960 ญี่ปุ่นมักจะวางตนในบทบาทของการเป็นตัวกลางหรือบางครั้งก็ถึงขนาดเป็นตัวแทนระหว่างสหรัฐกับประเทศในเอเชียตะวันออกด้วยกันอยู่แล้ว

นายกรัฐมนตรี Shinzo Abe เคยกล่าวปาฐกถาในการประชุม Tokyo International Conference on African Development (TICAD) ณ ประเทศเคนยา ในปี 2016 ว่า สำหรับประเทศญี่ปุ่น ญูญแจสำคัญสู่ความมีเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองคือการสร้างประชาคมที่เชื่อมโยงระหว่าง 2 ทวีป และ 2 มหาสมุทร โดย 2 ทวีปหมายถึงเอเชียและแอฟริกา และ 2 มหาสมุทรก็หมายถึงมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก

โดยสำหรับญี่ปุ่น หลักการสำคัญในการดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกจะวางอยู่บน 3 เสาหลัก นั่นคือ

1. การส่งเสริมเสรีนิยม ไม่ว่าจะเป็นหลักนิติธรรม (Rule of Law) การเปิดเสรีการค้า และเสรีภาพในการเดินเรือและการบิน
2. สร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจผ่านความเชื่อมโยงใน 3 มิติ การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูง (Quality Infrastructure Investment) การเชื่อมโยงกฎระเบียบและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า และ การเชื่อมโยงทรัพยากรบุคคลในภูมิภาค
3. หลักการสันติภาพและเสถียรภาพ ผ่านการบังคับใช้กฎหมายในท้องทะเลอย่างเคร่งครัด การให้ความช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชน การต่อต้านภัยก่อการร้าย การบริหารจัดการภายใต้ภัยพิบัติต่างๆ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และยังคงก้าวรวมไปจนถึงในบางสถานการณ์อาจต้องมีการสนับสนุนการใช้กองกำลังรักษาสันติภาพ (Peacekeeping Operations: PKO)

ญี่ปุ่นยังเน้นย้ำ ซึ่งเหมือนจะเป็นการส่งสัญญาณไปที่มหาอำนาจจีนโดยตรงว่า

1. อินโด-แปซิฟิกต้องเป็นภูมิภาคที่เปิดกว้าง ไม่ใช่การสงวนสิทธิ์ไว้แต่เพียงผู้เดียว (Not exclusive to anybody)
2. ไม่ต้องการสร้างสถาบันใหม่ขึ้นมาเพื่อแทนที่หรือลดทอน (Override/undermine) สถาบันที่มีอยู่ก่อนหน้านั้นแล้ว ต้องไม่ลืมว่าญี่ปุ่นมีบทบาทสูงมากในธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) ในขณะที่จีนเองก็สร้างธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank: AIIB) ขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกการลงทุนใน BRI
3. ญี่ปุ่นสรุปว่า ยุทธศาสตร์ของญี่ปุ่นเกิดขึ้นบนจิตวิญญาณของการเคารพความเป็นเจ้าของของประเทศผู้รับและคนในท้องถิ่น และต้องการเห็นการเติบโตและการพัฒนาร่วมกัน

จะเห็นได้ว่า ณ ช่วงโมเมนต์ อินโด-แปซิฟิก กลายเป็นยุทธศาสตร์หลักของประเทศมหาอำนาจ ทุกคนอยากเข้าถึงตลาดขนาดใหญ่แห่งเดียวที่ยังมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ทั้งในมิติทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์

คำถามที่สำคัญคือ ประเทศไทยและประชาคมอาเซียนจะวางตัวอย่างไรในห้วงเวลาที่มหาอำนาจจ้องภูมิภาคนี้ที่เราเป็นสะพานเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ของ 2 มหาสมุทรอย่างแท้จริง ในเวลาที่มหาอำนาจ

ทุกๆ ฝ่ายต้องการทั้งแข่งขันและในขณะเดียวกันก็ต้องการผูกขาด ในเวลาที่มหาอำนาจทุก ๆ ฝ่าย ต้องการเปิดเสรีแต่ในขณะเดียวกันก็ต้องการปิดล้อมจำกัดเขตการขยายอิทธิพลของมหาอำนาจอื่น ๆ

อาเซียนต้องมีคำตอบ โดยคำตอบของอาเซียนคือ ท่าทีที่ชัดเจนผ่าน ‘เอกสารมุมมองของอาเซียนต่อ แนวคิด อินโด-แปซิฟิก’ (ASEAN Outlook on Indo – Pacific: AOIP)

เอกสารมุมมองของอาเซียนต่อแนวคิด อินโด-แปซิฟิก (AOIP) เกิดขึ้นเพื่อเป็นการยืนยันท่าทีที่ชัดเจน ของประชาคมอาเซียนท่ามกลางการขยายอิทธิพลทั้งในมิติเศรษฐกิจและความมั่นคงเข้ามาในภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยงของมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ประชาคม อาเซียนกำหนดท่าทีอย่างชัดเจนในการพิทักษ์ผลประโยชน์ของอาเซียนและประเทศสมาชิก โดยยืนยัน หลักการสำคัญในการวางตำแหน่งอาเซียนเป็นจุดศูนย์กลาง (ASEAN Centrality) ในการขับเคลื่อน นโยบายต่างๆ ในระดับภูมิภาคผ่านสถาปัตยกรรมที่อาเซียนได้สร้างสรรค์เอาไว้ ไม่ว่าจะเป็น เวที East Asia Summit ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับอีก 8 คู่เจรจาหลัก ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา เวทีด้านความมั่นคง อันได้แก่ ASEAN Regional Forum ระหว่างอาเซียนกับอีก 17 ประเทศทั่วโลก ASEAN Defence Minister Meeting – Plus (ADMM – Plus) และเวทีในระดับภูมิภาคอื่นๆ

ซึ่งเอกสารมุมมองของอาเซียนต่อแนวคิด อินโด-แปซิฟิก ที่ได้รับการลงนามโดยผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของประเทศไทยในการเป็นประธานอาเซียนในปี นี้ เพราะในร่างฉบับแรกของเอกสารนี้ ยังคงมีสมาชิกบางประเทศที่ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดท่าทีใน แนวทางดังกล่าว (ทั้งนี้เป็นเพราะแต่ละประเทศสมาชิกก็มีความใกล้ชิดกับมหาอำนาจแต่ละประเทศใน รูปแบบที่แตกต่างกัน) แต่ในที่สุดด้วยการทำงานอย่างหนักของฝ่ายไทยในฐานะประธานในที่ประชุมก็ ทำให้ในที่สุดประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศสามารถบรรลุผลสำเร็จในการกำหนดท่าทีร่วมกัน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจที่มีพลวัตยิ่งได้

สาระสำคัญของมุมมองของอาเซียนต่อแนวคิด อินโด-แปซิฟิก ประกอบด้วย 4 ส่วน

1. ความร่วมมือภาคพื้นมหาสมุทร (Maritime Cooperation) เพื่อเป็นการยืนยันจุดยืนของอาเซียนใน เรื่องการกำหนดให้มหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิกเป็นพื้นที่ที่เปิดกว้างและปลอดภัยสำหรับ ทุกฝ่ายที่จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์ร่วมกัน โดยการเคารพการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมาย ทะเล (UN Convention on the Law of the Sea: UNCLOS) และปฏิบัติตามประมวลการปฏิบัติในทะเล

จีนใต้ (Code of Conduct in the South China Sea: COC) ซึ่งแน่นอนว่าเป็นการปรามและป้องกัน การเกิดปัญหาข้อพิพาทกับมหาอำนาจที่ขยายอิทธิพลในพื้นที่

2. เชื่อมโยงความเชื่อมโยงต่างๆ (Connecting the Connectivity) เนื่องจากมหาอำนาจไม่ว่าจะเป็นจีน ญี่ปุ่น สหรัฐ อินเดีย ฯลฯ ที่ต้องการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในพื้นที่ต่างก็มีโครงการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานที่ต้องการเชื่อมโยงภูมิภาค และเมื่ออาเซียนตั้งอยู่ในจุดศูนย์กลาง อาเซียนยินดีที่จะ เชื่อมกับทุกฝ่ายบนเงื่อนไขที่ว่า ความเชื่อมโยงทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเส้นทาง การเดินเรือ สายการบิน ถนน ราง ท่อก๊าซ ระบบโทรคมนาคม และกฎระเบียบ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าต่างๆ อาเซียนยินดีที่จะให้ทุกฝ่ายต้องสร้างโครงการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทความเชื่อมโยงอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity: MPAC) ซึ่งนี่คือผลงานของไทยที่วางไว้ตั้งแต่การประชุม อาเซียนที่ไทยเป็นเจ้าภาพในรอบที่แล้วในปี 2008-2009

3. อาเซียนเน้นย้ำเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนปี 2030 (Sustainable Development Goals: SDG 2030) ของสหประชาชาติ

4. ความร่วมมือในมิติอื่นๆ ซึ่งเน้นย้ำอย่างยิ่งถึงกรอบการเจรจา RCEP: Regional Comprehensive Economic Partnership

โดยความคืบหน้าล่าสุดอย่างเป็นทางการของการเจรจา RCEP หรือ ASEAN+6 ระหว่างอาเซียน 10 ประเทศร่วมกับ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ คือ ทุกฝ่ายสามารถหาข้อสรุป ได้แล้วใน 7 ข้อตกลงทั้งหมด 20 ข้อตกลง และในอีก 13 ข้อตกลงที่ยังต้องเจรจากันต่อไป แต่ก็มี ความคืบหน้าไปเรื่อยๆ ในทุกข้อตกลงและได้เห็นท่าทีที่ดีขึ้นจากประเทศมหาอำนาจที่เข้ามาร่วมเจรจา สถานะ อย่างไม่เป็นทางการคือ เราหาข้อสรุปได้มากกว่า 7 ข้อตกลงแล้ว แต่ยังมีอีกบางข้อตกลงที่ยังคงต้องเจรจากันต่อไป โดยเฉพาะเรื่องยากๆ เช่น กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิด